

Література:

1. Дія.Освіта – Data-Driven підхід: як ухвалювати рішення на основі даних [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://osvita.diia.gov.ua/webinars/data-driven-approach-how-to-make-decisions-based-on-data>
2. Федірець О.В., Нечипоренко В.В., Поповиченко Г.С., Гніденко В.І. Сутність «data-driven» стратегії маркетингового управління та перспективи її застосування в інноваційно орієнтованих аграрних підприємствах // Актуальні проблеми економіки № 1. Том 2 (283/2), 2025 – с.35-51 DOI: 10.32752/1993-6788-2025-2-283-35-51
3. Paramesha, Mallikarjuna and Rane, Nitin and Rane, Jayesh, Big Data Analytics, Artificial Intelligence, Machine Learning, Internet of Things, and Blockchain for Enhanced Business Intelligence (June 6, 2024). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=4855856> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4855856>

Сурік В.В.

здобувач вищої освіти на другому (магістерському) рівні

Кіріченко О.В.,

кандидат економічних наук, доцент

Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Актуальний етап розвитку будівельної галузі характеризується значним рівнем турбулентності зовнішнього середовища, що вимагає від компаній високої гнучкості та адаптивності. Постійні зміни в економічній, політичній та технологічній сферах формують нові виклики для підприємств, які змушені працювати в умовах нестабільності. Коливання вартості будівельних матеріалів, зміни податкового та регуляторного законодавства, зростання конкуренції та вплив воєнних подій істотно впливають на ефективність діяльності компаній.

У зв'язку з цим особливого значення набуває питання управління конкурентоспроможністю, яке виступає основою забезпечення стійкості й розвитку будівельного підприємства. Ефективна система управління має бути спрямована на формування конкурентних переваг, здатних забезпечити стабільне функціонування навіть за умов невизначеності. Тому будівельні компанії тепер повинні акцентувати увагу не лише на операційній ефективності, а й на стратегічному управлінні, що передбачає прогнозування ризиків, впровадження інновацій і підвищення адаптивності організаційних процесів.

Ключовим завданням менеджменту будівельної компанії є розроблення та реалізація конкурентної стратегії, здатної забезпечити адаптацію до швидких змін ринку. Для цього необхідно враховувати специфіку галузі – тривалі цикли виробництва, високий рівень матеріалоємності, залежність від зовнішніх підрядників і постачальників, а також сезонні коливання попиту. Ефективне управління передбачає гнучке стратегічне планування, яке базується на аналізі внутрішнього потенціалу компанії, оцінці конкурентного середовища та прогнозуванні тенденцій розвитку ринку.

Особливе значення у сучасних умовах набуває інноваційна складова конкурентоспроможності. Використання новітніх технологій у проектуванні, будівництві та управлінні об'єктами дозволяє підвищити якість робіт, скоротити витрати та забезпечити відповідність екологічним і енергетичним стандартам. Цифрові інструменти, такі як BIM-моделювання (Building Information Modeling), автоматизоване планування ресурсів (ERP-системи) та аналітика даних, створюють можливість прийняття обґрунтованих управлінських рішень і підвищення продуктивності. Інноваційна активність стає важливим чинником формування довгострокової конкурентної переваги будівельних компаній [1].

Не менш вагомим напрямом управління конкурентоспроможністю є оптимізація ресурсного забезпечення. Раціональне використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів визначає здатність компанії виконувати зобов'язання перед замовниками навіть у кризових умовах. Ефективна логістика, контроль витрат, підвищення продуктивності праці та впровадження системи управління витратами дозволяють досягти стабільності фінансових результатів і забезпечити конкурентну ціну на ринку. В умовах невизначеності особливу увагу слід приділяти гнучкому бюджетуванню, сценарному плануванню та управлінню ризиками.

Важливою умовою конкурентоспроможності виступає розвиток кадрового потенціалу. Успіх будівельного підприємства значною мірою залежить від професіоналізму, мотивації та залученості персоналу. Впровадження системи безперервного навчання, розвиток лідерських компетенцій, стимулювання ініціативи та творчого підходу забезпечують підвищення якості управлінських і виконавчих процесів. Формування корпоративної культури, орієнтованої на інноваційність і результативність, сприяє зміцненню конкурентних позицій підприємства [3].

Окремим напрямом підвищення конкурентоспроможності є цифрова трансформація бізнес-процесів. Використання інформаційних технологій у сфері планування, моніторингу проєктів, закупівель та управління відносинами з клієнтами створює передумови для підвищення прозорості, оперативності та контролю. Упровадження CRM-систем, цифрових платформ управління проєктами, автоматизованих систем звітності дозволяє оптимізувати взаємодію між підрозділами та мінімізувати ризики управлінських помилок. Цифровізація стає каталізатором ефективності, особливо в умовах нестабільності зовнішнього середовища.

В умовах невизначеності надзвичайно важливо забезпечити стратегічну гнучкість управління. Це передбачає здатність компанії швидко адаптувати свої дії до змін кон'юнктури ринку, використовуючи інструменти прогнозування, оцінки ризиків і моделювання сценаріїв розвитку. Гнучкість у прийнятті управлінських рішень дозволяє ефективно реагувати на коливання попиту, зміни у вартості ресурсів, появу нових технологічних рішень та законодавчих вимог. У цьому контексті важливим стає поєднання стратегічного планування з оперативним контролем і системним аналізом.

Крім того, важливу роль відіграє підвищення клієнтоорієнтованості будівельних компаній. Конкурентна перевага формується не лише на основі ціни чи якості будівельних робіт, але й завдяки здатності компанії створювати додану цінність для замовників. Відкритість комунікацій, дотримання строків, прозорість фінансових операцій, гнучкість у співпраці та післяпроєктна підтримка формують позитивну репутацію підприємства. У сучасних умовах саме довіра клієнтів стає стратегічним ресурсом для підвищення конкурентоспроможності [2].

У підсумку слід наголосити, що управління підвищенням конкурентоспроможності будівельної компанії в умовах невизначеності є багатовимірним процесом, який поєднує стратегічне бачення, інноваційність, ефективне використання ресурсів та розвиток організаційної культури. Ефективна стратегія повинна базуватися на глибокому аналізі ринкових тенденцій, застосуванні цифрових інструментів управління, формуванні стійких партнерських відносин та постійному вдосконаленні процесів. Тільки така комплексна модель управління здатна забезпечити стабільний розвиток будівельного підприємства в динамічному та непередбачуваному середовищі.

Література:

1. Прокопенко Н. С., Циба О. В. Система управління інноваційним розвитком будівельних підприємств: організаційний аспект. Інвестиції: практика та досвід. 2024. № 3. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.3.48> (дата звернення 21.10.2025).
2. Халіна В., Колбасинський Ю. Концепція адаптивного управління будівельним підприємством. Економіка та суспільство. 2025. № 75. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-75-3>.
3. Яценко, О., Макатьора, Д., & Кубанов, Р. (2024). Внутрішні чинники формування конкурентного потенціалу малих підприємств архітектурно-будівельного напрямку: систематизація, адаптація, універсалізація. *Економіка та суспільство*, (64). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-38>